

Agnieszka Chrzanowska-Pietrzak: Ruch „Wolność i Pokój”

14 kwietnia 1985 r. powstał Ruch „Wolność i Pokój”, utworzony przez młodych działaczy wywodzących się ze struktur Niezależnego Zrzeszenia Studentów. „WiP” wprowadził nowe metody działalności bez przemocy, stając się jednym z głównych i najgłośniejszych ugrupowań antykomunistycznych lat 80.

[Opozycja w PRL](#)

14.04

Transparent wykorzystany przez członków ruchu „Wolność i Pokój” podczas demonstracji 8 lutego 1988 r. w Bydgoszczy (fot. z zasobu AIPN)

Impulsem dla powstania „WiP” stała się głośna sprawa Marka Adamkiewicza, który po powołaniu do wojska w 1984 r. odmówił złożenia przysięgi wojskowej, która zawierała zobowiązanie do obrony pokoju w braterskim przymierzu z armią sowiecką.

Nie ma pokoju nigdzie tam, gdzie stworzono systemy państwowej represji

Wyrokiem Wojskowego Sądu Garnizonowego w Szczecinie 18 grudnia 1984 r. Adamkiewicz został skazany na 2,5 roku pozbawienia wolności. W jego obronie działacze Niezależnego Zrzeszenia Studentów zorganizowali w dniach 17-23 marca 1985 r. głódówkę protestacyjną w kościele św. Krzysztofa w Podkowie Leśnej.

14 kwietnia w Krakowie ogłoszono deklarację założycielską. Jak stwierdzili sami sygnatariusze, w podjętej inicjatywie inspirowali się pokojowymi orędziami papieża Jana Pawła II.

„Warunkiem zaistnienia pokoju w życiu politycznym państw i narodów jest skuteczne

zagwarantowanie wszystkim ludziom wolności osobistej. Nie ma pokoju nigdzie tam, gdzie stworzono systemy państwowej represji, przymusu ideologicznego, gdzie pozbawiono jednostkę prawa do samodzielności, inicjatywy, gdzie zlikwidowano tradycyjne wartości polityczne! Nie ma więc pokoju w rządzonej przez komunistów Polsce”

- zapisano w deklaracji. 2 maja do Ruchu przystąpiła grupa z Warszawy, a w następnych miesiącach dołączały do niego kolejne osoby z kilkunastu miast Polski.

Przeciw przemocy i... atomowi

Najbardziej charakterystyczna dla działalności „WiP” była kwestia sprzeciwu wobec obowiązkowej służby wojskowej i treści składanej przysięgi. Odsyłano do Ministerstwa Obrony Narodowej książeczki wojskowe, organizowano liczne protesty głodowe w obronie uwięzionych, w tym: głodówkę kobiet w kościele w Podkowie Leśnej w marcu 1985 r., a także głodówki w kościołach w Bydgoszczy we wrześniu 1987 r., w Warszawie w grudniu 1987 r. oraz we Wrocławiu w maju 1988 r.

„Wipowcy” aktywnie działali również w obronie środowiska naturalnego, czego efektem były pikiety, protesty i demonstracje, organizowane po katastrofie w Elektrowni Jądrowej w Czarnobylu, przeciwko składowaniu odpadów radioaktywnych w Międzyrzeczu czy przeciwko budowie Elektrowni Jądrowej „Żarnowiec”. Wszystkie podejmowane akcje bez przemocy były prowadzone jawnie, co również było pewnym *novum* dla opozycji antykomunistycznej.

[Czytaj artykuł Agnieszki Chrzanowskiej-Pietrzak *Ruch „Wolność i Pokój”* na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Opozycja w PRL

Artykuł